

Результати анкетування студентів нового набору по визначенню процесу адаптації КЗ «Чернігівський базовий фаховий медичний коледж»

У дослідженні взяли участь студенти груп нового набору, а саме:

– 1с.с., 1л.с., 2-А с.с., 2-А л.с., 2-Б л.с., 2 с.о.

На запитання "Чи не жалкуєте, що стали студентами нашого коледжу?" більшість відповідей - "ні" не жалкують, але є відповіді "частково" –20%. Респонденти зазначають, що студентське життя в порівнянні зі шкільним більш цікаве, але в той же час і складне.

На запитання "Які відносини склались у вашій групі?" 60% студентів визнають, що взаємовідносини доброзичливі, а 40% - "кожен сам по собі", таку тенденцію ми спостерігаємо у групах, в яких керівник групи мало часу проводить зі своїми студентами.

На запитання "Чи відчуваєте Ви допомогу керівника навчальної групи?" відповіді студентів ("так" і "частково" відчуваємо) у % співвідношенні такі:

Група 1 "Сестринська справа" – 75%

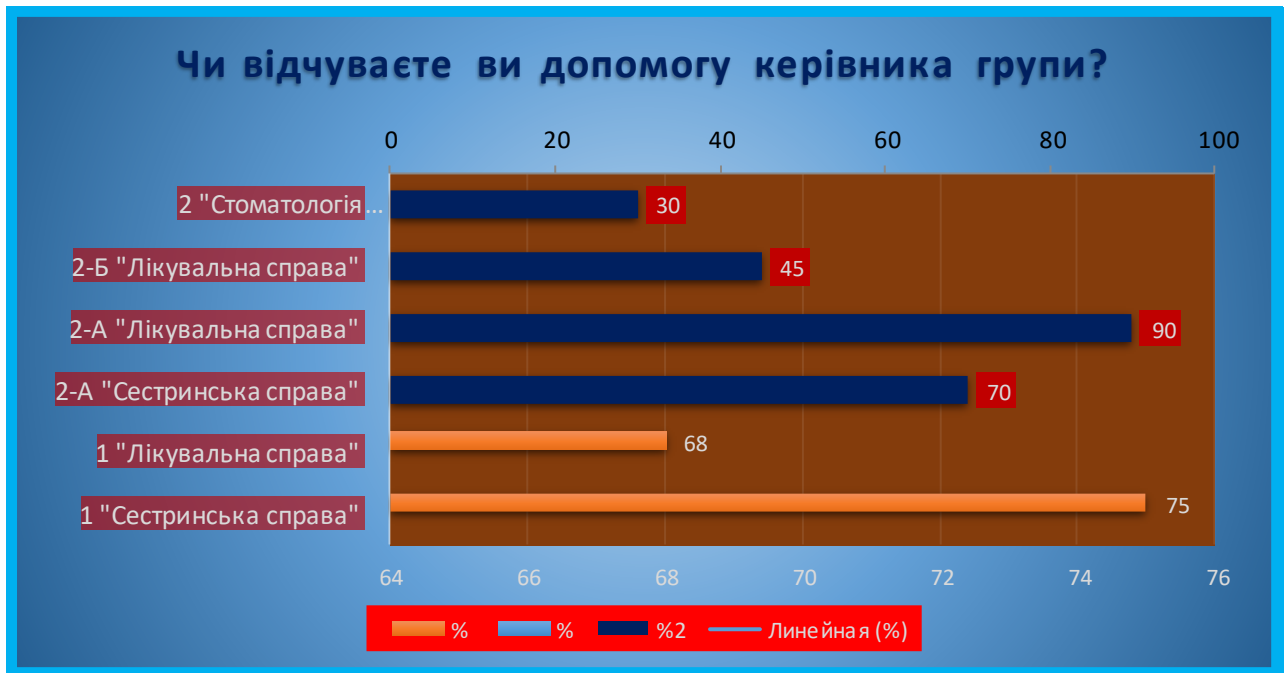
1 "Лікувальна справа" – 68%

2-А "Сестринська справа" – 70%

2-А "Лікувальна справа" – 90%

2-Б "Лікувальна справа" – 45%

2 "Стоматологія ортопедична" – 30%

Побажання студентів: "Щоб вчителі, лаборанти, технічний персонал були більш привітні, доброзичливі, поважали студентів. Враховували індивідуальні особливості студентів. Постійний (сталий) розклад занять. Не перевзуватися. Не вчитися у суботу" – дослівні висловлювання студентів.

Процес адаптації у Чернігівському базовому коледжі ще триває, для того, щоб якісніше, успішніше проходив, у нормальному психологічному кліматі і благополучній атмосфері, потрібно всьому колективу коледжу відноситися до студентів з любов'ю і розумінням, тільки тоді ми отримаємо шану і повагу.

Адаптація

Особливе місце на сучасному етапі в Україні належить молоді. Вступ молоді в студентське життя супроводжується динамічними та неординарними процесами. На їх свідомість впливають гострі політичні, демографічні, економічні, національні суперечності, проблеми сьогодення.

Вступ до нашого навчального закладу є для студентів-першокурсників новим періодом життя, і тому він вимагає активного пристосування до умов студентського буття, навчання, а від педагогічних працівників нових форм, методів в роботі. Напряму в роботі з адаптації є надзвичайно важливим, оскільки саме від нашої майстерності, здібностей, досвіду залежить благополуччя студентів. Нажаль в останні роки значного поширення набули такі ганебні явища як: приниження гідності, нехтування його правами і свободами, психологічний тиск і погрози, залякування та байдужість до його особистості. Часто викладач «трансює» свої особисті і професійні проблеми на процес педагогічної взаємодії, викликаючи таким чином у студентів стреси, відразу до навчання, негативне ставлення до себе.

На основі проведеного теоретичного аналізу проблеми були висунені наступні гіпотези:

- 1) ефективність адаптації першокурсника залежить від рівня
- 2) розвитку комунікативних та організаційних схильностей;
- 3) чим вищий рівень тривожності, тим нижчий ступінь адаптації, тим довше і складніше студентові звикнути до навчання у вузі;
- 4) адаптація залежить від такої риси особистості, як екстра-інтроверсія; екстраверти набагато краще і швидше звикають до університетського середовища, і таким чином процес адаптації у них проходить швидше, ніж у інтровертів;
- 5) на процес адаптації впливає стан виховного процесу в навчальному закладі, який сприяє мотивованому відношенню студентів до навчальної та суспільної діяльності на основі максимального залучення їх до визначення чітких заходів досягнення поставленої цілі;

б) Успішність адаптації першокурсників до нового соціального середовища залежить від керівника студентської групи.

Після перших двох місяців навчання, виховання студентів ми визначилися, що діяльність студентів залежить від індивідуально-психологічних особливостей особистості, рівня екстра-інтро-версії, рівня вихованості у сім'ї, рівня тривожності. Також ми переконалися, що на ефективність адаптаційного процесу впливає стан виховної роботи у коледжі - це робота: керівників навчальних груп, зав відділенням, психолога, заступника директора з гуманітарної та виховної роботи та всіх викладачів, вихователів гуртожитку. Для перевірки дієвості вище зазначеного у коледжі проводилися такі заходи:

- Анкетування для визначення процесу адаптації на тему: **«Наскільки ти адаптований до життя»**. Студенти намагалися реально подивитися на свої відносини з навколишнім середовищем й оцінити своє ставлення до: коледжних умов, товаришів по групі, викладачів, навчальних предметів, керівника навчальної групи; сім'ї, до власного «я» та своєї поведінки. Результати 178 респондентів такі:

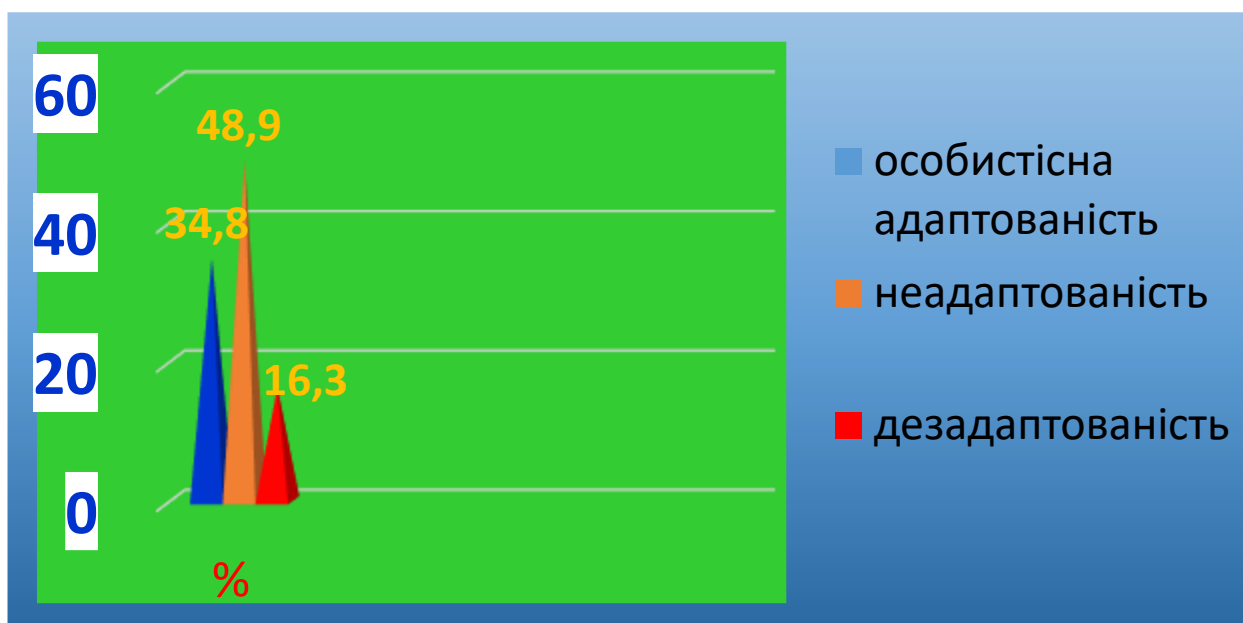
34,8 % - особистісна адаптованість. Це відносно стійка тенденція у функціонуванні внутрішнього світу студента, яка у своєму реальному прояві характеризується наявністю гармонійності, відповідності чи узгодженості між цілями індивіда і результатами, які досягаються у процесі життєдіяльності. **Психологічна ситуація така:** студент відчуває себе впевнено, спокійно, врівноважено і навіть комфортно. І це відбувається, незважаючи на постійне виникнення навчальних, міжособистісних та інших ускладнень і перешкод на шляху до задоволення своїх потреб. Очевидно, що хороша адаптованість особистості пов'язана з відсутністю таких характерологічних рис, як тривожність, нейротизм тощо.

48,9% – неадаптованість. Студенти реально усвідомлюють ситуацію, сприймають її нормально, хоча деякі її характеристики (наприклад, факти непорозуміння, конфліктність) сигналізують про зародження неблагополуччя в його відносинах із навколишнім світом. Неадаптованість поряд із зазначеним негативним впливом на перебіг психічних процесів особистості все ж таки

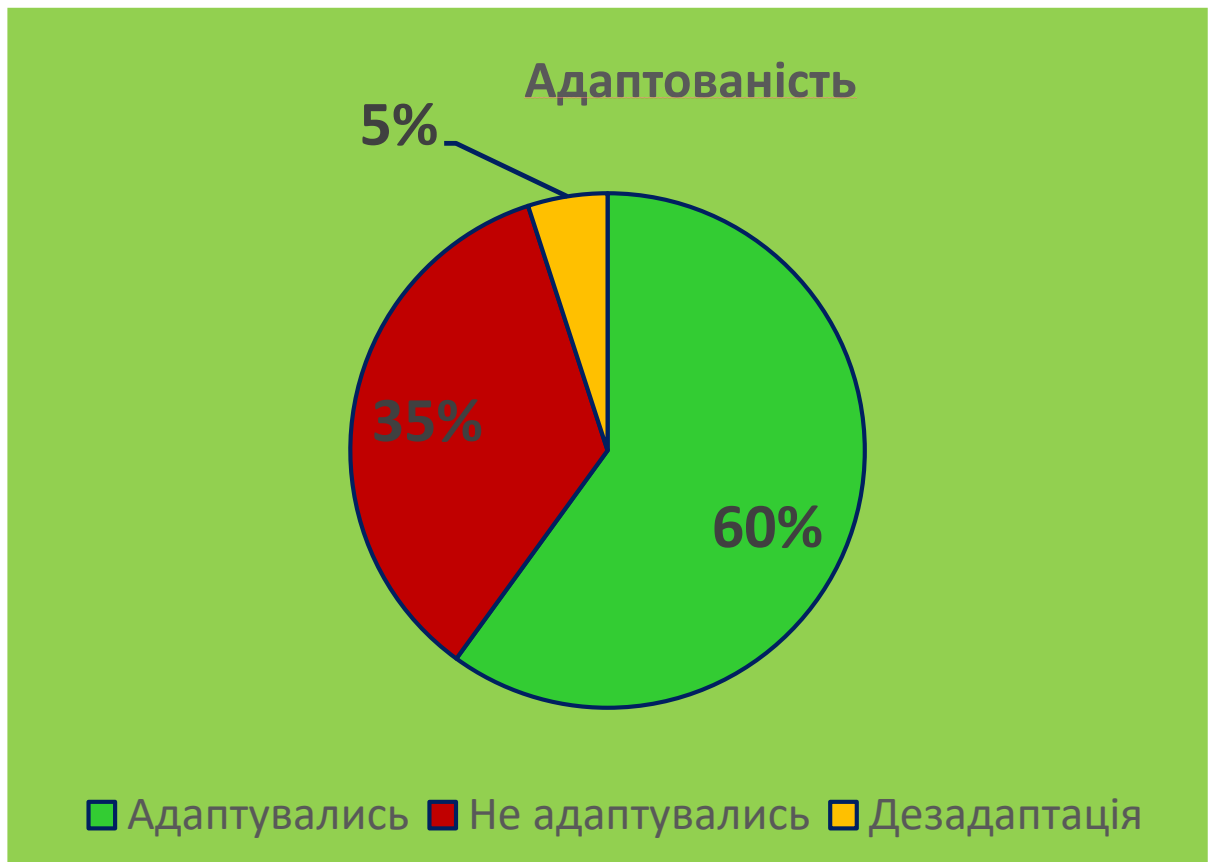
відіграє здебільшого позитивну роль, будучи рушійною силою розвитку й передумовою вдосконалення її діяльності.

Дезадаптованість – 16,3 %. Особистість почуває себе некомфортно, невпевнено, внутрішні конфлікти, пригнічено, а іноді внутрішньо роздвоєно, розбито. Крім того, несприятливий для особистості процес адаптаційної взаємодії супроводжується невротичними відхиленнями, дисгармонічними акцентуаціями і комплексами, які виникають унаслідок реагування на «деструктивні» елементи середовища (люди, події, ситуації) або власного внутрішнього світу (докори сумління, почуття провини тощо). Реакція таких студентів на ситуацію небезпеки його здоров'ю або стабільній життєдіяльності, звідки б вона не надходила, актуалізує роботу механізмів психологічного захисту (витіснення, перенесення, заміщення, ідентифікації тощо), максимально активізує навіть незначні, внутрішні резерви психологічного опору юної особистості навколишнього світу. У цьому випадку *студент зазвичай перебуває у стані* тривоги з особливо гострою амбівалентністю афектів, напруження, переживання, заклопотаності, знервованості, що супроводжується підвищеною продуктивністю вегетативної нервової системи.

«Наскільки ти адаптований до життя»

Цікаво, що студенти **дев'ятикласники** краще адаптовані, ніж після 11 класів: адаптувалися 60%, не адаптувалися – 35%, дезадаптація 5%. (дод.1)

Керівниками груп проведені анкетування-презентації. Вони вивчали індивідуальні риси характеру, погляди, смаки, звички, інтереси, стан здоров'я та намагалися виявити і усунути причини, які перешкоджають навчанню, запрошували психолога на виховні години:

- Тренінги "Давайте познайомимося" та "Радість спілкування" в усіх групах нового набору.
- Керівники намагалися прищеплювати любов до обраної професії, провівши бесіди на теми: «Твоє покликання», «Високе звання медика», «Що я знаю про обрану професію?».
- Відвідували театри, філармонію, музеї, бібліотеки міста.
- Провели батьківські збори.
- Складені соціальні паспорти груп, обраний актив груп, розподілені доручення.

- Проведені свята – День знань, свято «Першокурсника», на якому прийняли Кодекс честі студента, конкурс художньої самодіяльності: «Зірки – на сцену». Участь прийняли всі групи нового набору.

- Проведений день здоров'я.

- Конкурс малюнків «Зачарована Десна», виставка «Дивовижний світ природи».

- Виховні заходи, медичні інформативні години.

- Проводилися консультації індивідуальні, групові для студентів, викладачів.

- Діагностична робота зі студентами-сиротами, з малозабезпечених сімей, зі студентами з "групи ризику".

- В групах 3,4-го курсу зустрічі з психологом «Я – особистість, єдина і неповторна», дослідження психологічного мікроклімату груп, а також в гуртожитку.

- Значна робота по адаптації проведена в гуртожитку.

- Увагу приділяла індивідуальному діагностуванню студентів з особливо вираженою нестійкою психікою, під контроль взяті діти - сироти, студенти з неблагополучних та багатодітних сімей. За допомогою зверталися студенти з питань складних життєвих ситуацій, з депресивним синдромом, сезонно-депресивного дисбалансу. З такими студентами проводила корекційно-відновлювальну гештальтерапію, надавала психологічну підтримку.

З метою набуття психологічної адаптації, для підвищення психологічної культури обладнаний стенд «Психологічна служба інформує».

Щороку ми стаємо свідками того, як складно деяким студентам адаптуватися до навчання. У цьому році, відвідавши групи нового набору 1л.с., 1 с.с. 2 А,Б л.с., 2 ак.с., 2Б с.с. під час тренінгів, а також при соціопитуванні отримали такі результати:

Соціологічне опитування. Під час соціологічного опитування більша половина студентів до коледжу прийшла за власним бажанням, за порадою батьків, знайомих, щоб продовжити сімейну традицію.

На запитання "Чи не жалкуєте, що стали студентами нашого коледжу?" більшість відповідей "ні", але є відповіді "частково жалкують" –20%.

У коледжі мені найбільше подобається...

- Викладачі, як вони викладають, відносяться до студентів з взаєморозумінням; бо тут цікава, гарна атмосфера; педагогічний колектив, тут добре навчають.

- Хороші відносини між одногрупниками, життя в гуртожитку, друзі, одногрупники, спілкування з людьми, як проходять практики.

У коледжі не подобається... Велике навантаження, складний графік навчання, необхідність відпрацьовувати відсутність на заняттях, багато задають дом. завд., відсутність постійного розкладу, між парами вікна по годині, багато писати, не вистачає часу через велику загрузку, важко звикнути до коледжу, часто переходити з корпусу в корпус, немає нормальної їдальні, великий обсяг самостійної роботи.

Якщо я була (був викладачем), то...

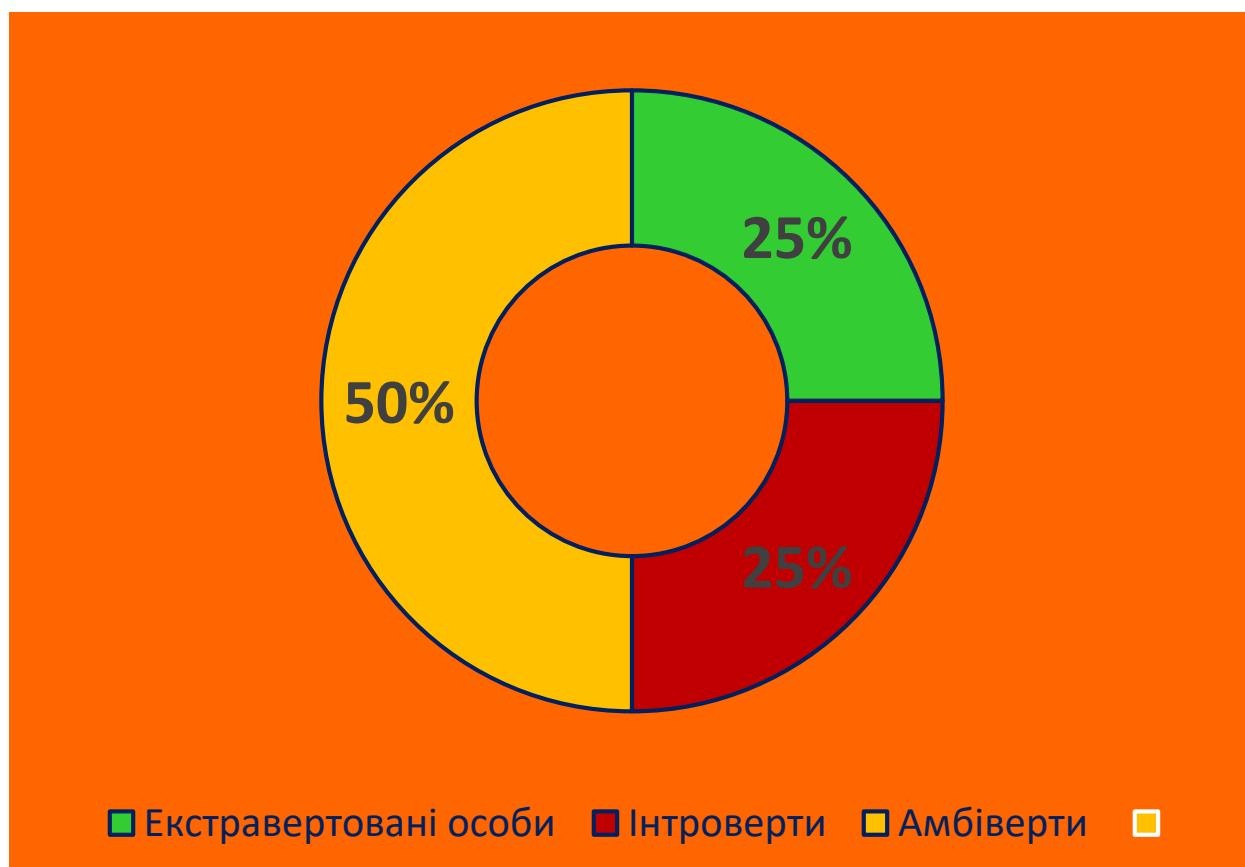
То було більше культурних заходів, дискотек, менше задавала вчити, запропонувала пари на природі, завжди ставилася б з розумінням.

Мої знання викладачі оцінюють... не зовсім правильно, справедливо, переважно об'єктивно, у деяких випадках не справедливо, завжди оцінюють достойно.

Викладіть свої прохання і побажання до викладачів щодо якості викладання та спілкування.

- Не бути дуже суворими,
- Індивідуальний підхід до студентів,
- Більш доступніше викладати навчальний матеріал,
- Справедливо оцінювати результати труда студентів,
- Спілкуватися українською мовою,
- Поставити в аудиторії мультимедійне обладнання,
- Намагатися зацікавити студентів своїм предметом,
- Більш уважніше ставитись до студентів,
- Розуміти труднощі, з якими стикаються першокурсники,
- Поважати думку студентів,
- Виявляти толерантність та доброзичливість.

Діяльність студентів в період адаптації залежить від індивідуально-психологічних особливостей особистості: темпераменту (якщо холерикам і сангвінікам для успішної адаптації потрібно декілька місяців, то меланхолікам і флегматикам – роки; характеру, здібностей (рівня комунікативних та організаційних схильностей). А також залежить від такої риси особистості, як екстра-інтроверсія. Екстраверти краще і швидше звикають до нових умов, процес адаптації у них проходить швидше, ніж у інтровертів. Застосувавши опитувальники, визначили, що екстравертованих осіб - 25%, інтровертів –25%, амбівертів – 50%.

За шкалою нервової стійкості від 1 до 24 , показник 10-12 (це середній рівень) з групи 2,3 особистості, всі інші мають тенденцію до нейротизму з показниками 17, 18...24.

Проведені дослідження: особистісної направленості за психометричним тестом, тестування Айзенка, характерологічним опитувальником Леонгарда «Акцентуація характеру».

Як свідчить вищесказане, нова обстановка, новий колектив, нові вимоги, невміння розпоряджатися вільним часом, коштами, комунікативні проблеми та ін. призводять до виникнення психологічних проблем у навчанні, спілкуванні з одногрупниками та викладачами, хоча якщо студент ще до вступу до коледжу твердо вирішив питання про вибір професії, усвідомив її значення, позитивні та негативні фактори, то вже на даний час навчання цілеспрямоване і продуктивне, і адаптація здійснюється без особливих труднощів.